

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

nem. Obec Bukovany leží cca 7,5 kilometru severovýchodně od Olomouce. Záchranný archeologický výzkum zde proběhl ve dnech 8. 4. až 30. 4. 2002. Ovšem již ve dnech 19. 3. 2002 a 2. 4. 2002 proběhl na lokalitě předstihový výzkum, a to formou sondáže za pomoci pedologické sondy. Výzkumná plocha se rozkládá na svažitém terénu v trati Ohrady, jež se sklání od severu k jihozápadu směrem k obci. Před zahájením zemních prací byla plocha porostlá ovocnými stromy a zatravněna. Záchranným výzkumem byla zjištěna koncentrace pravěkého osídlení ve vyšší části zkoumané plochy, přesněji v okolí druhé odbočky směřující směrem nahoru do svahu (pokud stojí pozorovatel zády k vesnici, je to druhá odbočka vpravo vedoucí nahoru do svahu). Osídlení pokračovalo dále mimo výzkumnou plochu. Právě na konci této odbočky byl prozkoumán a zdokumentován pětiřadý kůlový dům, který lze datovat do období kultury s lineární keramikou, přesněji řečeno do její mladší fáze. O něco níže bylo na výzkumné ploše (v ploše nové komunikace) zachyceno několik zahloubených objektů, jež lze zařadit do období kultury zvoncovitých pohárů. Dále bylo na lokalitě nalezeno několik zlomků keramiky z období kultury nálevkovitých pohárů a ojedinělý zlomek keramiky z období starší doby železné (lužická kultura ?). Při povrchovém sběru v okolí výzkumné plochy byl nalezen keramický materiál z období vrcholného středověku a novověku. Po zahájení výstavby rodinných domů záchranný archeologický výzkum dále prováděl Státní památkový ústav v Olomouci (Faltýnek – Dehnerová 2003, 83-84). Během podzimu roku 2003 autor příspěvku provedl archeologický dohled po ukončení skryvky ornice na stavební parcele (p. č. 1273) s negativním výsledkem.

Jakub Vrána, AC Olomouc

Literatura

- Vrána, J. 2003: Záchranný archeologický výzkum sídliště lidu kultury s volutovou (lineární) keramikou v Bukovanech (o. Olomouc), in: II. Sborník Muzea středního Posázaví v Ratajích nad Sázavou a Archeologické společnosti Západočeské univerzity v Plzni, Praha, 21-28.
- Faltýnek, K. – Dehnerová, H. 2003: Bukovany, in: Výroční zpráva 2002. Státní památkový ústav v Olomouci, Olomouc, 83-84.

Resumé

Bukovany (Bez. Olomouc). „Ohrady“. Trichterbecher- u. Glockenbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

DRNHOLEC (okr. Břeclav)

„Holenická pole“ Ojedinělý nález. Eneolit. Povrchový sběr.

V trati Holenická pole byla nalezena broušená kamenná sekerka.

Petr Kubín, RM Mikulov

Resumé

Drnholec (Bez. Břeclav). „Holenická pole“. Einzelfund. Äneolithikum. Steinaxt.

HABROVANY (okr. Vyškov)

„Vinohrady“. Jok. Sídlištní vrstva a žárový hrob. Záchranný výzkum.

V rámci záchranného archeologického výzkumu v obci Habrovany bylo zjištěno mocné kulturní souvrství, jehož součástí byla i kulturní vrstva nahodile obsahující drobné zlomky mazanice a keramiky, které je možné přiřadit jordanovské kultuře (popis lokality viz kap. Doba bronzová, ostatní zastoupené kultury v kap. Doba železná). V této vrstvě, v hloubce cca 120 cm, byl objeven ojedinělý žárový hrob původně uložený v keramické nádobě, ze které se dochovala jen část dna a několik zlomků.

Zuzana Baarová, M Vyškovska ve Vyškově

Resumé

Habrovany (Bez. Vyškov). „Vinohrady“. Jordanower Kultur. Kulturschicht u. Brandgrab. Rettungsgrabung.

HAMRY (okr. Prostějov)

„Na Křemelí“. Eneolit. Sídliště (?). Povrchový sběr. Uložení: Muzeum Prostějovska v Prostějově.

Povrchovými sběry v září roku 2003 byl v polní trati „Na Křemelí“ získán na ploše cca 0,5 ha soubor fragmentů keramiky svědčící o existenci doposud neznámé polykulturní lokality, pravděpodobně sídliště. Lokalita se nachází na nevýrazném návrší orientovaném k jihovýchodu severně od obce Hamry. Typologicky určitelné zlomky je možno zařadit do eneolitu a mladších období (doby bronzové, latěnu a středověku).

Josef Hebr, Prostějov

Pavel Moš, M Prostějovska v Prostějově

Resume

Hamry (Prostějov District). „Na křemelí“. Eneolithic. Settlement (?). Surface collection.

HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)

„Nivky“ (KKK. Sídliště) a intravilán obce (MMK /IIB – Lengyel III/ a KZP. Sídliště, pohřebiště.). Záchranný výzkum.

V průběhu května – listopadu 2003 probíhal také průběžný dohled v měsících září – říjnu pak záchranný archeologický výzkum na trase silničního průtahu obcí, který byl spojen s výstavbou kanalizace a čističky odpadních vod. Celková sledovaná plocha průtahu obcí se na ZM ČR 1:10 000, list 34-11-11, nachází v rozmezí bodů 192 mm od Z s. č., 98 mm od J s. č.; 195 mm od Z s. č., 99 mm od J s. č.; 197 mm od Z s. č., 0 mm od J s. č. a 198 mm od Z s. č., 0 mm od J s. č. Nález novověké studny je na stejném mapovém listu v místě 209 mm od Z s. č. a 69 mm od J s. č.. Zjištěné osídlení v jihovýchodní části obce nachází v rozmezí bodů 203 mm od Z s. č., 36 mm od J s. č.; 205 mm od Z s. č., 36 mm od J s. č.; 197 mm od Z s. č., 0 mm od J s. č. a 198 mm od Z s. č., 0 mm od J s. č.

Plocha komunikace byla přitom poměrně značně poškozena výstavbou císařské dlážděné silnice na sklonku 19. století

(1882). Celkem bylo zjištěno 14 archeologických objektů. Její závěr reprezentuje část hliníku kultury s moravskou malovanou keramikou (513), z něhož se podařilo získat fragmenty drobného pohárku, charakteristického pro fáze IIb moravské MMK (Lengyel III). Do tohoto období můžeme zařadit i nálezy ojedinělých zlomků keramiky a hnědého sedimentu v prostoru před obecním úřadem, který dokresluje situaci zjištěnou na poloze „Nivky“ plošným výzkumem v roce 2003. V tomto prostoru pak byly v návazkách pod dlážděním starší komunikace zjišťovány na několika místech druhotně přemístěné výplně porušených objektů MMK, které byly zničeny při výstavbě císařské silnice 1882.

Za nejdůležitější lze považovat nález tří hrobů (obr. 1) a jednoho sídlištního objektu (zásobní jámy) kultury se zvoncovitými poháry. U hrobu 3 (jáma 507) se podařilo prokázat jeho druhotně otevření a vykradení s dislokováním části skeletu. Určení přesné polohy pohřebiště je velmi důležité, protože

dosavadní informace o něm (ze starších nálezů) jsou velmi kusé. Zdá se, že se plocha nekropole a sídliště překrývala a skupiny hrobů se nacházely minimálně na dvou místech (v prostoru komunikace, kde byl mimo námi zjištěných hrobů porušen ještě jeden při výstavbě přípojky v 80. letech 20. století na parcele domu 225 a v prostoru horní cihelny v těsné blízkosti Obecního úřadu, kde je lokalizován starší nález z období první republiky).

Zdeněk Čžmář, UAPP Brno

Resumé

Hluboké Mašůvky (Bez. Znojmo). „Nivky“ (Badener Kultur. Siedlung.) u. Bauter Teil der Gemeinde (MBK /Phase IIb – Lengyel III/ u. Glockenbecher Kultur. Siedlung u. Gräberfeld.). Rettungsgrabung.

HNĚVOTÍN (okr. Olomouc)

„Za Válkovem“. Eneolit. Sídliště. Záchraný výzkum.

V lednu až dubnu 2003 byl proveden záchraný archeologický výzkum na trase komunikace Nová ulice – Hněvotín. Lokalita Hněvotín „Za Válkovem“ se nachází cca 4 km jihozápadním směrem od Olomouce a cca 2 km východně od obce Hněvotín.

Zkoumaný prostor se nachází na jihozápadním svahu mírného návrší v nadmořské výšce 254,00–256,00 m. Asi 0,7 km od lokality pramení potok Stouska, v dnešní době nejbližší zdroj vody.

Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 24-22-24, s koordináty Z s. č. : J s. č. – 15 mm : 370 mm, 12 mm : 371 mm, 18 mm : 380 mm, 20 mm : 380 mm, a na mapovém listu 24-22-19 s těmito koordináty: 21 mm : 0 mm, 20 mm : 3 mm, 18 mm : 0 mm.

Na ploše s archeologickými nálezy byly prozkoumány 24 objekty, které byly zařazeny do dvou časových období, a to do pozdní doby kamenné a novověku.

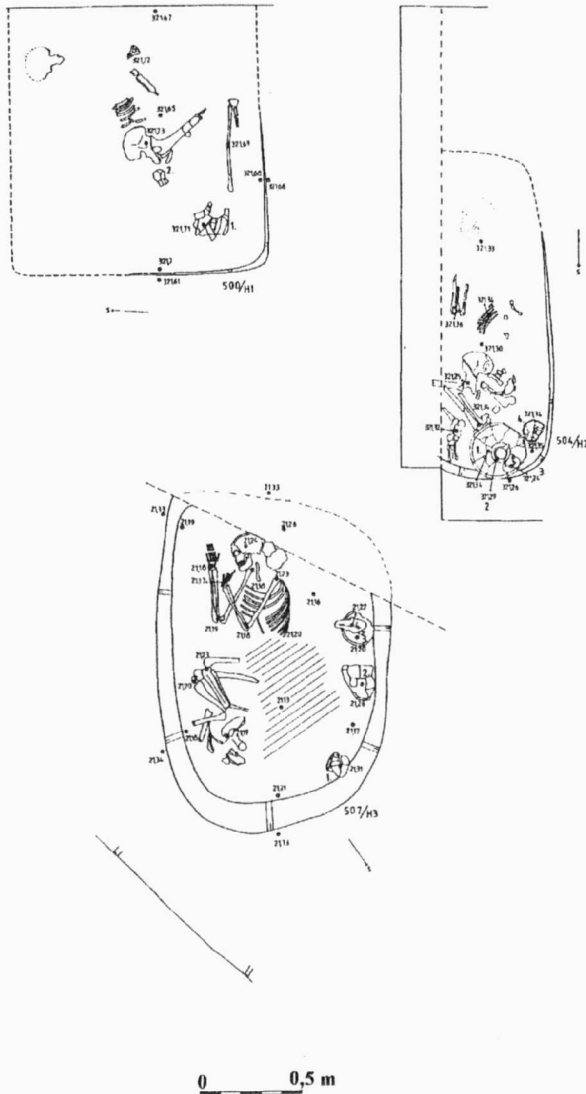
Do období eneolitu patří 21 objektů, většinou sídlištních jam, a několik kůlových jamek. Sídlištní objekty byly kruhového nebo oválného půdorysu s rozměry 1–2,5 m na délku, 0,5–1,5 m na šířku a 0,20–1,0 m do hloubky. V řezu měla většina z nich mísovité nebo vanovitý tvar, mezi výjimky patří objekty č. 1 s trapézovitým a objekt č. 24 s vakovitým profilem.

V těchto objektech bylo nalezeno několik zlomků zvířecích kostí (objekt č. 24) a atypická keramika (objekt č. 21). Mezi zajímavé objevy patří nález z objektu č. 1, kde se kromě kamenného brousku našla i spodní část nádoby s otiskem pletené podložky, na které nádoba musela stát v době jejího lepení před vypálením. Právě na základě struktury, barvy a tvaru zachované části nádoby můžeme sídliště s největší pravděpodobností zařadit do období eneolitu.

Arkadiusz Tajer, AC Olomouc

Resumé

Hněvotín (Bez. Olomouc). „Za Válkovem“. Änäolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung

Obr. 1. Hluboké Mašůvky, intravilán. Hroby KZP. Hluboké Mašůvky, Bauter Teil der Gemeinde. Gräber der Glockenbecher Kultur.